

Spis za 1. razred osnovne šole.

***MANCA HODI V PRVI RAZRED OSNOVNE ŠOLE.
JE RADOVEDNA PUNCA. ZADNJIČ ME JE SPET KAR
SREDI POGOVORA RESNO VPRAŠALA:***

KAJ DELA LUNA NA NEBU?

VES PRESENEČEN SEM JI TAKOLE ODGOVORIL.

NAJPREJ POGLEJMO IN POVEJMO: KDO ALI KAJ JE LUNA?

LUNA JE ZEMLJI NAJBLIŽJE VESOLJSKO TELO.

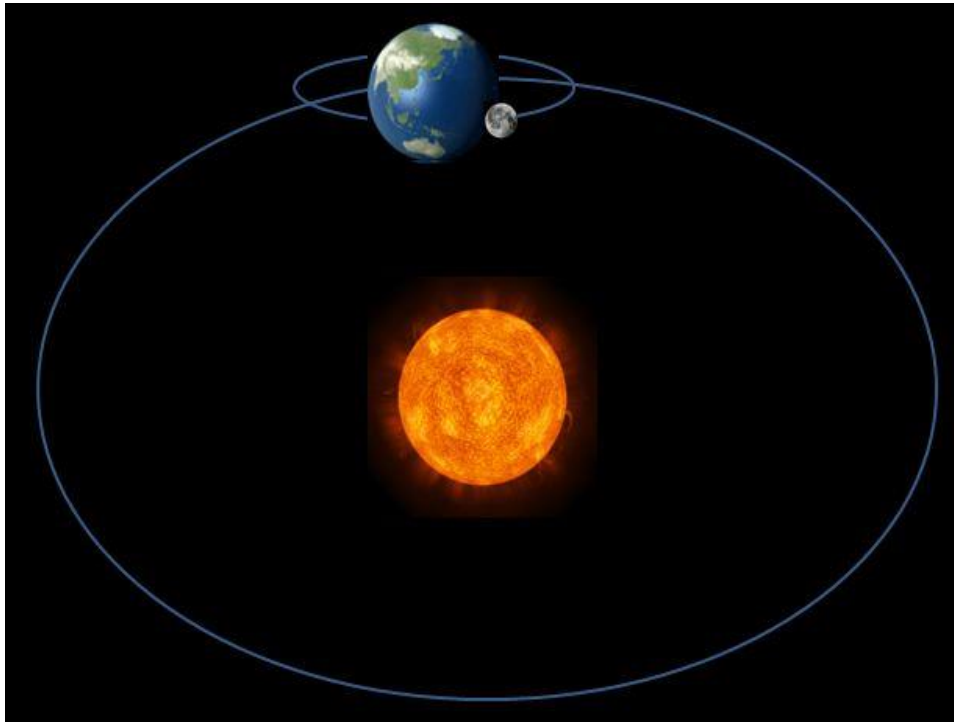
VIDIMO JO NA NEBU.

**LUNO VIDIMO IN OPAZUJEMO PODNEVI IN PONOČI. VČASIH JE
TUDI NE VIDIMO, ČEPRAV JE TAKRAT NA NEBU.**

**LUNA SE GIBLJE OKROG NAŠE ZEMLJE. ZEMLJO OBKROŽI ALI
OBIDE V ČASU ENEGA MESECA.**

LUNA SPREMLJA ZEMLJO NA NJENI POTI OKROG SONCA.

**ZATO LUNI VEČKRAT TUDI REČEMO ZEMLJINA
SPREMLJEVALKA.**

**TAKOLE SE LUNA GIBLJE OKROG ZEMLJE IN JO SPREMLJA NA
NJENI POTI OKROG SONCA.**

**KAKOR ZEMLJA JE TUDI LUNA OKROGLO VESOLJSKO TELO.
LUNA JE 4-KRAT MANJŠA OD ZEMLJE (DESNO).**

**ŽE S PROSTIMI OČMI RAZLOČIMO NA LUNI SVETLE IN TEMNE
PREDELE. V JASNI NOČI POGLEJ LUNO IN SE PREPRIČAJ O TEM.**

**Z DALJNOGLEDOM ZAZNAMO, DA LUNINO POVRŠJE NI RAVNO
IN GLADKO. PREKRIVAJO GA OBŠIRNE PUŠČAVE, VISOKI HRIBI,**

GLOBOKE DOLINE, RAZSEŽNI JARKI IN ŠTEVILNI KRATERJI, TO SO ŽRELOM OGNJENIKOV NA ZEMLJI PODOBNE VDOLBINE (ČAŠE).

LUNA JE TEMNO VESOLJSKO TELO. NIMA SVOJE SVETLOBE. SVETI ŠELE, KO JO S SVOJO SVETLOBO OSVETLI SONCE. TUDI MI VIDIMO LUNO ZATO, KER JO OSVETLJUJE SONCE. ČE NE BI BILO SONCA, LUNE NE BI VIDELI.

LUNA SPREMINJA SVOJ VIDEZ (OBRAZ, LICE) NA NEBU. KAKO? TAKO, KAKOR PRIKAZUJE SPODNJA SLIKA.

TEM RAZLIČNIM VIDEZEM LUNE NA NEBU REČEMO LUNINE MENE.

**MORDA POZNAŠ KAKŠNO LUNINO MENO? ČE VEŠ, POVEJ,
KATERO!**

**LUNA NAM NA NEBU VČASIH PRIČARA TUDI KAKŠNO POSEBNO
ZANIMIVO NEBESNO PREDSTAVO. OMENIMO DVE.**

PRVA PREDSTAVA LUNE NA NEBU JE SONČEV MRK.

**VČASIH SE LAHKO ZGODI, DA LUNA PRI SVOJEM GIBANJU PO
NEBU PRIDE PRED SONCE IN GA ZA NEKAJ ČASA ZAKRIJE.
SONCE TAKRAT IZGINE ALI, KOT REČEMO, MRKNE. NA NEBU GA
NE VIDIMO. TAKO NASTANE SONČEV MRK.**

**SLIKA PRIKAZUJE SONČEV MRK. V PROSTORU JE SPREDAJ
LUNA, ZADAJ JE SONCE, A GA NE VIDIMO.**

DRUGA PREDSTAVA LUNE NA NEBU JE LUNIN MRK.

**VSAKO TEMNO TELO, KI GA OSVETJUJE SONCE, MEČE SENCO.
SENCA PADE VEDNO V NASPROTNO SMER, KOT JE SONCE.**

**ZEMLJA JE TEMNO TELO. TUDI OD SONCA OSVETLJENA
ZEMLJA MEČE SENCO. KADAR LUNA, KI SE GIBLJE ZELO BLZU
ZEMLJE, PRIDE V ZEMLJINO SENCO, IZGINE, MRKNE. NA NEBU
OPAZUJEMO LUNIN MRK. LUNA ZAIDE V ZEMLJINO SENCO IN
JE NE VIDIMO, ČEPRAV JE TAKRAT NA NEBU.**

LUNA, TIK PRED POPOLNIM LUNINIM MRKOM, KO SE POTOPI V ZEMLJINO SENCO IN IZGINE.

UŽIVANJE IN SPROŠČANJE PRI OPAZOVANJU LUNE Z DALJNOGLEDOM.

ŠE TOLE BI TI POVEDAL O LUNI?

LUNA JE PRIJAZNO VESOLJSKO TELO. VELIKOKRAT NAM POLEPŠA NOČI, KO MIRNO IN PONOSNO POTUJE PO JASNEM NEBU. POGLED NA NJO JE RES ČUDOVIT. KAR POGLEJ LUNO S PROSTIMI OČMI.

ŽE Z NAVADNIM LOVSKIM DALJNOGLEDOM VIDIŠ NA LUNI ŠTEVILNE KRATERJE. PREPRIČAJ SE O TEM.

**KADARKOLI IN KJERKOLI IMAŠ MOŽNOST, DA LAHKO
OPAZUJEŠ LUNO, ALI S PROSTIMI OČMI ALI Z DALJNOGLEDOM
– VEDNO JO OPAZUJ. UŽIVAJ V OPAZOVANJU LUNE. TAKŠNO
OPAZOVANJE JE ZELO PRIJETNO, NEVSAKDANJE IN PREDVSEM
POLNO PRESENEČENJ IN OČARLJIVOSTI. LUNA JE
OBČUDOVANJA VREDNO VESOLJSKO TELO.**

ŠE ENKRAT TI REČEM: OPAZUJ IN OBČUDUJ LUNO.

**MANCA, NEKAJ SEM TI POVEDAL O LUNI. ŠE VEDNO NE VSEGA.
TUDI TI KAJ LEPEGA POVEJ O LUNI. MORDA NAPIŠEŠ KAKŠNO
PESMICO, PRAVLJICO ALI NARIŠEŠ KAKŠNO SLIKICO O NJEJ.**

**LUNA IN PLANET VENERA NA ZAHODNEM VEČERNEM DELU
NEBA. KAKO KRASEN POGLED JE TO!**

2019 © MAJO ZA MANCO

DRAGA MANCA,
PRAV LEPO TE POZDRAVLJAM,
TVOJ AKA
KRANJ – ZLATO POLJE, 12. 5. 2019

(Op.: SLIKE SO S SVETOVNEGA SPLETA)